

'Nevidljivi' ratni zarobljenici

Author: [IWPR Balkans](#)

U jeku etnickih sukoba u Makedoniji sve su ucestalija kidnapovanja ljudi

Porodica Mihajlovski dugo ce pamtiti 23.jul. Samo jedan dan nakon sto su proslavili vencanje sina Vaska u tetovskom selu Neprosteni, njega su kidnapovali albanski gerilci.

"Nema nikakvih vesti o mom muzu", objasnjava njegova supruga Lence Mihajlovska kroz suze. "Za njega sam se udala 22. jula, a vec sutradan u selu se culo pucanje. Bila sam u kuci sa muzem i svekrom, a sa nama je bilo i dvoje dece moga devera. Vasko se popeo na gornji sprat da vidi sta se desava. Kada je svekar izasao napolje da vidi sta se zbiva, ranjen je u ruku i u nogu."

Lence je rekla da je oko petnaest pripadnika Oslobojilacke nacionalne armije, ONA, upalo u kucu i zarobilo ih. Vaska su prebili i vezali. Nakon sto su celu porodicu zatvorili u kucu jednog Albanca, objasnjava Lenka, Vaska su odvojili i odveli u nepoznatom pravcu.

"Ostali smo u toj kuci jos cetiri dana. Nisu nas maltretirali", prica Lence.

Porodica Mihajlovski nije do sada dobila nikakve informacije o tome gde se nalazi Vasko. Potrazili su pomoc od nadležnih institucija, OEBS-a, Medjunarodnog Crvenog krsta, ICRC, i Makedonskog Crvenog krsta. Medjutim. Od Vaska nije bilo ni traga.

Human Rights Watch, HRW, izrazio je duboku zabrinutost za sudbinu oko cetnaest Makedonaca koje je kidnapovala ONA krajem jula, prilikom nedavnih borbi u Tetovu i okolini.

Nekoliko seljaka, uglavnom makedonske nacionalnosti kidnapovano je u Neprosteni tog kobnog 23.jula. Porodica Roberta Milovanovskog jos uvek veruje da je njihov brat i sin ziv.

"Verujem da se moj brat jos uvek nalazi u selu Lesok ili u Slatini", kaze Robertov brat. "U pocetku smo bili u kontaktu sa njim i rekao nam je da je zarobljen u selu Prsovcu. Poslednji put na njegov mobilni telefon javio nam se jedan Albanac. On nas je ubedjivao da ce osloboditi moga brata, a kad smo zatrazili da ga vidimo, on je prekinuo vezu".

Tridesetogodisnjeg M.L. pripadnici ONA su oslobodili. Od straha da mu se nesto opet ne dogodi on nije hteo da IWPR otkrije iz kojeg je sela i kako se zove.

"Tukli su me kablovima po celom telu", prica ovaj mladi covek, pokazujuci na jos uvek sveze tragove na grudima. "Psovali su me sto sam Makedonac i primoravali da govorim albanski. Jednostavno su se izivljavali. Bio sam zarobljen u nekom podrumu, najverovatnije u tetovskom selu Geciste. Vezali su mi bombu na grudi koja je pretela da svaki cas eksplodira", sa suzama u ocima prica M.L.

HRW, kaze da ove otmice predstavljaju "narastajucu pojavu ilegalnih pritvora i kidnapovanja koje sprovode pripadnici samozvane Oslobojilacke nacionalne armije, ONA".

Albanski pobunjenici, kaze HRW, 7. avgusta, brutalno su mucili i seksualno zlostavljali pet makedonskih gradjevinskih radnika koji su kidnapovani na auto putu Skoplje-Tetovo. Pobunjenici su ih tukli motikama, stapovima i puskama i ispisali im svoje inicijale nozem na ledjima.

Od pocetka makedonske krize ne moze se sa sigurnoscu ustanoviti broj kidnapovanih ljudi. U koordinacionom kriznom telu pri Ministarstvu odbrane kazu da do sada ima ukupno 48 slucajeva kidnapovanja ljudi iz okoline Tetova i sest iz okoline Kumanova. Vecina ljudi su makedonske nacionalnosti, iako ima slucajeva da su Albanci takodje kidnapovani i ubijani.

Predstavnica ICRC u Skoplju izjavila je za IWPR da su pripadnici ONA navodno kidnapovali vise ljudi, ali nije zelela da kaze tacan broj osetih. Nakon nedavnog napada ONA na Tetovo, prijavljeno je mnogo slucajeva hapsenja i odvodjenja civila.

U vecini slucajeva, medjutim, postoji informacija o tome gde se nalaze oseti, tako da ih ICRC ne vodi kao "nestala lica". Za sada, niko sa sigurnoscu ne moze da utvrdi da li su kidnapovani ljudi zivi. Samo nekoliko njih je oslobodjeno uz posredstvo medunarodnih organizacija.

Podaci OEBS-a se razlikuju u odnosu na ICRC. Prema izvestaju koji je objavljen krajem jula, "albanski ekstremisti" kidnapovali su oko 25 ljudi. Medju njima su Makedonci, mada ima i policajaca i rezervista albanske nacionalnosti.

Medjunarodni posmatraci u Skoplju potvrđuju da je ONA kidnapovala i nekoliko Albanaca za koje se misli da su saradjivali sa makedonskim vlastima. Bar jedan od njih je ubijen u Poroju, blizu Tetova. Tesko je ustanoviti jasnu sliku o broju kidnapovanih Albanaca.

Sudeci po medjunarodnim zvanicnicima jedan od razloga je to sto porodice Albanaca koji su se pridruzili ONA, prijavljuju svoje clanove kao nestale, iz straha od policije, koja bi mogla posumnjati da je rec o dometnicima..

Ali, ima vise slucajeva gde je policija odbila da pruzi informacije porodicama zatvorenih Albanaca o tome gde se nalaze i da li su u pritvoru, uprkos izjavama ocevidaca koji su potvrdili da ih je uhapsila policija.

Jedan albanski advokat iz Skoplja koji je zeleo ostati anonimn, kaze da ima bar 18 slucajeva ljudi koji se nalaze u pritvoru i o kojima porodice ne znaju nista. Sudeci po ovom advokatu, najdrasticniji primer predstavljau Zeqirja i Ibrahim Velju iz Skoplja za koje se veruje da su u pritvoru jos od maja meseca. Jedan zvanicnik ICRC izjavio je za IWPR: "Jos uvek pokusavamo da stupimo u kontakt sa ovim ljudima".

Zaklina Djordjevic je novinarka makedonskog dnevnog lista "Utrinski vjesnik". Trenutno se oporavlja u bolnici, nakon sto su je napali makedonski seljaci ljuti na medije i njihovo izvestavanje o krizi.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/nevidljivi-ratni-zarobljenici>